

СҮХБААТАР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

6 давхарт, Нутгийн удирдлагын 2 дугаар байр,
Балдан-Осорын гудамж, 7 дугаар баг,
Баруун-Урт сум, Сүхбаатар аймаг, 22075
Утас: (976) 70518396
Цахим шуудан: sukhbaatar@audit.gov.mn

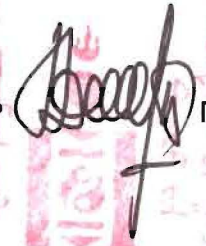
2025.02.25 № 183

танай _____-ны № _____-т

СҮХБААТАР АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗАРТ

Сүхбаатар аймгийн Засаг даргын тамгын газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийж, аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан, албан шаардлагыг хүргүүлээ.

Хавсралт..... хуудастай.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Г.ДАВАА

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Сүхбаатар аймгийн Засаг даргын тамгын газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: СБА-2024/027/-НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Баруун-Урт сум

2025 он

Сүхбаатар аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор: Г.Даваа

Утас: 70518396 Цахим хаяг: Davaag@audit.gov.mn

Аудитын менежер: М.Нарантуяа

Утас: 70512127 Цахим хаяг: Narantuyam@audit.gov.mn

Аудитор: Б.Мөнхбамбар

Утас: 70512123 Цахим хаяг: munkhbambarb@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	12
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	15
4.1 Ерөнхий зүйл	15
4.2 Материаллаг байдал	15
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	15
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	15
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	16
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	16
4.5.1 Завсрын аудитын талаар	16
4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн.....	16
4.5 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	16
5 АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	16
5.1 Албан шаардлага	16
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ.....	17

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

СҮХБААТАР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Б дөвхөрт, Нутгийн удирдлагын 2 дугаар байр,
Балдан-Осоров гудамж, 7 дугаар баг,
Бэрүүн-Урт сум, Сүхбаатар аймаг, 22075
Утас: (976) 70518396
Цахим шуудан: sukhbaatar@audit.gov.mn

2025.02.25 № 182
танай _____ -ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Сүхбаатар аймгийн Засаг даргын тамгын газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бид дүгнэлтээр санхүүгийн тайлангууд нь 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Батлагдсан төсвийн хүрээнд нийт 306.5 сая төгрөгийн хөрөнгө худалдан авсан бөгөөд үүнээс 117.0 сая төгрөгийг ерөнхий гэрээний дагуу цахим дэлгүүрээс худалдан авчээ.

Аудитын гол асуудал

Аймгийн хэмжээнд өвөлжилтийн байдал хүндэрч онц байдал зарласантай холбогдуулан аймгийн аюулгүй нөөцөд өвс худалдан авахаар "Эксим минерал ресурс" ХХК-тай шууд гэрээг байгуулсан бөгөөд тус асуудал аудитын хугацаанд Авилгатай тэмцэх газарт шалгагдаж байгаа учир бүрэн хамруулаагүй.

Бусад асуудал

Сангийн сайдын 2025 оны "Журам шинэчлэн батлах тухай" А/03 дугаар тушаалаар "Төсвийн байгууллагын дагаж мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн журам", Сангийн сайдын 2023 оны 11 дүгээр сарын 20-ны өдрийн "Ангилал шинэчлэн батлах тухай" 211 дүгээр тушаалын хавсралтаар батлагдсан "Төсвийн орлого, зарлагын эдийн засгийн ангилал, санхүүгийн байдлын тайлангийн дансны жагсаалт" шинэчлэгдсэнтэй холбоотой нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогыг дахин боловсруулах нөхцөл үүссэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

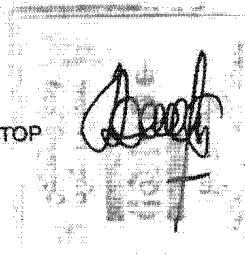
Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Г.ДАВАА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	425,993,184.15	478,903,109.65
33	АВЛАГА	129,857,653.15	118,119,027.15
335	Бусад авлага	129,857,653.15	118,119,027.15
3351	Байгууллагаас авах авлага	127,857,653.15	118,119,027.15
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	2,000,000.00	-
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	296,135,531.00	360,784,082.50
354	Хангамжийн материал	216,135,531.00	228,284,082.50
35410	Бичиг хэргийн материал	24,045,616.00	20,766,693.50
35420	Аж ахуйн материал	47,378,963.00	28,897,832.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	25,861,000.00	26,210,000.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	682,000.00	2,000,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	118,167,952.00	150,409,557.00
35500	Биологийн хөрөнгө	80,000,000.00	132,500,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	6,270,473,657.70	5,984,578,621.93
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	6,270,473,657.70	5,984,578,621.93
392	Биет хөрөнгө	6,099,699,657.56	5,824,532,621.67
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	5,300,383,365.37	4,954,125,578.37
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(524,018,145.98)	(670,978,231.70)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	422,798,000.00	498,790,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(248,233,900.31)	(323,052,133.12)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	1,435,645,874.00	1,839,331,353.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(381,572,251.66)	(675,636,051.52)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	238,493,195.91	401,816,220.91
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(143,796,479.77)	(199,864,114.27)
393	Биет бус хөрөнгө	170,774,000.14	160,046,000.26
39301	Програм хангамж	103,610,000.00	103,610,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(4,475,999.86)	(15,203,999.74)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	71,640,000.00	71,640,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	6,696,466,841.85	6,463,481,731.58
4	НИЙТ ОР ТӨЛБӨР	127,092,653.95	121,286,527.95
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ОР ТӨЛБӨР	127,092,653.95	121,286,527.95
413	Өглөг	127,092,653.95	121,286,527.95
4136	Бусад өглөг	127,092,653.95	121,286,527.95
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	127,092,653.95	121,286,527.95
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	6,569,374,187.90	6,342,195,203.63
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	6,569,374,187.90	6,342,195,203.63
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	802,637,702.25	802,637,702.25
51101	Өмч: - төрийн	802,637,702.25	802,637,702.25
512	Хуримтлагдсан үр дүн	4,837,893,566.24	4,610,714,581.97
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	4,837,893,566.24	4,837,893,566.24
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	(227,178,984.27)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	928,842,919.41	928,842,919.41
6	ОР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	6,696,466,841.85	6,463,481,731.58

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	6,095,109,643.00	7,274,469,451.34
12	ТАТВАРЫН БҮС ОРЛОГО	90,575,500.00	515,979,031.84
120	Нийтлэг татварын бүс орлого	90,575,500.00	515,979,031.84
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	90,575,500.00	515,979,031.84
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	6,153,000.00	4,906,200.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	84,422,500.00	511,072,831.84
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	6,004,534,143.00	6,758,490,419.50
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	1,875,979,543.00	1,417,411,919.50
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бүс этгээдээс авсан хандив, тусламж	452,909,500.00	58,877,475.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	571,623,190.00	241,360,563.50
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	506,885,802.00	382,682,431.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	344,561,051.00	734,491,450.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	4,128,554,600.00	5,341,078,500.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	4,128,554,600.00	5,341,078,500.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	6,464,560,739.43	7,075,719,975.63
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	6,464,560,739.43	7,075,719,975.63
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	6,302,180,553.25	6,630,785,721.65
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,653,084,711.19	2,392,318,740.63
210101	Үндсэн цалин	923,181,550.66	1,277,908,403.22
210102	Нэмэгдэл	505,370,909.48	847,338,437.41
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	93,392,000.00	119,009,000.00
210104	Урамшуулал	131,140,251.05	148,062,900.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	189,094,704.89	278,203,941.04
210201	Тэтгэврийн даатгал	129,164,502.03	190,393,929.55
210202	Тэтгэмжийн даатгал	14,948,741.60	21,971,694.70
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	11,914,993.52	11,652,046.54
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,791,689.51	10,148,375.32
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	30,274,778.23	44,037,894.93
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	210,899,133.13	221,145,792.60
210301	Гэрэл, цахилгаан	21,954,316.13	24,369,796.90
210302	Түлш, халаалт	174,948,916.80	175,785,359.60
210303	Цэвэр, бохир ус	13,995,900.20	20,990,636.10
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	343,903,261.42	147,184,168.65
210401	Бичиг хэрэг	42,021,196.00	56,929,166.50
210402	Тээвэр, шатахуун	110,114,318.00	59,298,213.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	13,855,203.39	14,043,086.15
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,140,000.00	2,940,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	15,446,050.00	13,973,703.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	160,326,494.03	-

2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	81,153,641.00	61,412,830.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,552,000.00	180,000.00
210604	Урсгал засвар	77,601,641.00	61,232,830.00
2107	Томилолт, зочны зардал	104,245,608.00	138,392,690.00
210701	Гадаад албан томилолт	-	9,962,190.00
210702	Дотоод албан томилолт	104,245,608.00	128,430,500.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	461,302,965.72	517,971,163.30
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	424,719,376.72	501,868,856.30
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	5,128,000.00	2,000,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	9,995,500.00	10,933,471.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	708,265.00	476,358.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	165,000.00	121,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	20,240,000.00	1,759,000.00
210807	Газрын төлбөр	244,372.00	812,478.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	102,452.00	-
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,258,496,527.90	2,874,156,395.43
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,583,315,299.50	2,241,223,397.80
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	14,294,000.00	7,919,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	660,887,228.40	625,013,997.63
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	162,380,186.18	444,934,253.98
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	108,155,965.00	364,486,936.50
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	4,000,000.00	3,358,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	-	238,000,563.50
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	17,183,578.00	52,805,826.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	86,972,387.00	70,322,547.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	54,224,221.18	80,447,317.48
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	54,224,221.18	80,447,317.48
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	(369,451,096.43)	198,749,475.71
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	158,082,916.98	425,928,459.98
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	158,082,916.98	-
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал		425,928,459.98
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(158,082,916.98)	(425,928,459.98)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	(527,534,013.41)	(227,178,984.27)

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	6,028,960,728.00	6,892,489,273.45
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	6,153,000.00	4,906,200.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	6,153,000.00	4,906,200.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	6,153,000.00	4,906,200.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	6,153,000.00	4,906,200.00

13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	6,022,807,728.00	6,887,583,073.45
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	1,894,253,128.00	1,546,504,573.45
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	452,909,500.00	58,877,475.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	589,896,775.00	368,453,217.45
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	506,885,802.00	382,682,431.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	344,561,051.00	736,491,450.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	4,128,554,600.00	5,341,078,500.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	4,128,554,600.00	5,341,078,500.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	5,872,064,128.00	6,589,947,183.45
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	5,872,064,128.00	6,589,947,183.45
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	5,581,748,471.87	6,019,850,445.52
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,653,084,711.19	2,392,318,740.63
210101	Үндсэн цалин	923,181,550.66	1,277,908,403.22
210102	Нэмэгдэл	505,370,909.48	847,338,437.41
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	93,392,000.00	119,009,000.00
210104	Урамшуулал	131,140,251.05	148,062,900.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	189,094,704.89	278,203,941.04
210201	Тэтгэврийн даатгал	129,164,502.03	190,393,929.55
210202	Тэтгэмжийн даатгал	14,948,741.60	21,971,694.70
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	11,914,993.52	11,652,046.54
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,791,689.51	10,148,375.32
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	30,274,778.23	44,037,894.93
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	210,899,133.13	221,145,792.60
210301	Гэрэл, цахилгаан	21,954,316.13	24,369,796.90
210302	Түлш, халаалт	174,948,916.80	175,785,359.60
210303	Цэвэр, бохир ус	13,995,900.20	20,990,636.10
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	107,775,808.39	106,083,599.15
210401	Бичиг хэрэг	16,986,700.00	19,941,200.00
210402	Тээвэр, шатахуун	60,148,638.00	49,252,813.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	13,855,203.39	14,081,486.15
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,140,000.00	2,940,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	14,645,267.00	19,868,100.00
2105	Нормативт зардал	160,000.00	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдгэл	160,000.00	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	99,075,536.00	118,965,215.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	6,062,096.00	16,222,880.00
210602	Тавилга	-	18,500,000.00
210604	Урсгал засвар	93,013,440.00	84,242,335.00
2107	Томилолт, зочны зардал	104,245,608.00	138,392,690.00
210701	Гадаад албан томилолт	-	9,962,190.00
210702	Дотоод албан томилолт	104,245,608.00	128,430,500.00

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	470,110,965.72	618,564,993.30
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	428,781,376.72	602,462,686.30
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	5,128,000.00	2,000,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	9,995,500.00	10,933,471.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	708,265.00	476,358.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	165,000.00	121,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	24,986,000.00	1,759,000.00
210807	Газрын төлбөр	244,372.00	812,478.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	102,452.00	-
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,747,302,004.55	2,146,175,473.80
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,732,316,004.55	2,133,823,073.80
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	14,986,000.00	12,352,400.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	290,315,656.13	570,096,737.93
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	108,998,781.00	372,295,392.50
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	4,000,000.00	3,358,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	-	238,000,563.50
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	17,183,578.00	52,805,826.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	87,815,203.00	78,131,003.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	181,316,875.13	197,801,345.43
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	181,316,875.13	197,801,345.43
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>156,896,600.00</u>	<u>302,542,090.00</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	156,896,600.00	302,542,090.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	156,896,600.00	302,542,090.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	156,896,600.00	302,542,090.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	156,896,600.00	302,542,090.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>(156,896,600.00)</u>	<u>(302,542,090.00)</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-	-
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь, орлогооний нийт дүн
C01	2023 оны 1-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	802,637,702.25	928,842,919.41	4,837,893,566.24	-	6,569,374,187.90
C02	Нийтлэн болох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-	-
C03	Дахин илэрхийлэсн үлдэгдэл	802,637,702.25	928,842,919.41	4,837,893,566.24	-	6,569,374,187.90
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	-	-	-	-	-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	-	-	-	-	-
C06	Орлогын тайлант хүлээн зөвшөөрөгүй олоо, зард	-	-	-	-	-
C07	Тайлант үзний үр дүн	-	-	-	-	-
C08	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	802,637,702.25	928,842,919.41	4,837,893,566.24	-	6,569,374,187.90
D01	2024 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	802,637,702.25	928,842,919.41	4,837,893,566.24	-	6,569,374,187.90
D02	Нийтлэн бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-	-
D03	Дахин илэрхийлэсн үлдэгдэл	802,637,702.25	928,842,919.41	4,837,893,566.24	-	6,569,374,187.90
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	-	-	-	-
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	-	-	-	-	-
D06	Орлогын тайлант хүлээн зөвшөөрөгүй олоо, зард	-	-	-	-	-
D07	Тайлант валютын хөрвүүлэлтийн зарцуу	-	-	-	-	-
D08	Тайлант үзний үр дүн	-	-	(227,178,984.27)	-	(227,178,984.27)
D09	2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	802,637,702.25	928,842,919.41	4,610,714,581.97	-	6,342,195,203.63

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	5,569,070,520.00	5,316,277,132.52
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	5,569,070,520.00	5,316,277,132.52
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	5,441,625,960.00	5,189,962,303.52
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,365,600,000.00	2,363,744,137.63
210101	Үндсэн цалин	1,249,500,000.00	1,249,333,800.22
210102	Нэмэгдэл	848,000,000.00	847,338,437.41
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	120,000,000.00	119,009,000.00
210104	Урамшуулал	148,100,000.00	148,062,900.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	296,562,500.00	274,632,113.04
210201	Тэтгэврийн даатгал	193,902,500.00	186,822,101.55
210202	Тэтгэмжийн даатгал	24,165,000.00	21,971,694.70
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	19,332,000.00	11,652,046.54
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	10,833,000.00	10,148,375.32
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	48,330,000.00	44,037,894.93
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	224,833,660.00	221,145,792.60
210301	Гэрэл, цахилгаан	25,000,000.00	24,369,796.90
210302	Түлш, халаалт	175,833,660.00	175,785,359.60
210303	Цэвэр, бохир ус	24,000,000.00	20,990,636.10
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	111,200,000.00	106,083,599.15
210401	Бичиг хэрэг	20,000,000.00	19,941,200.00
210402	Тээвэр, шатахуун	50,000,000.00	49,252,813.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	17,000,000.00	14,081,486.15
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4,200,000.00	2,940,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	20,000,000.00	19,868,100.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	469,000,000.00	412,528,705.00
210601	Багаж, техник хэрэгсэл	218,000,000.00	217,894,370.00
210602	Тавилга	111,000,000.00	110,392,000.00
210604	Урсгал засвар	140,000,000.00	84,242,335.00

2107	Томилолт, зочны зардал	140,000,000.00	138,392,690.00
210701	Гадаад албан томилолт	10,000,000.00	9,962,190.00
210702	Дотоод албан томилолт	130,000,000.00	128,430,500.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	620,429,800.00	618,564,993.30
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	603,000,000.00	602,462,686.30
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	2,000,000.00	2,000,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	11,000,000.00	10,933,471.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	800,000.00	476,358.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	200,000.00	121,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,600,000.00	1,759,000.00
210807	Газрын төлбөр	829,800.00	812,478.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,214,000,000.00	1,054,870,272.80
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,200,000,000.00	1,042,517,872.80
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	14,000,000.00	12,352,400.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	127,444,560.00	126,314,829.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	127,444,560.00	126,314,829.00
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	3,400,000.00	3,358,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	52,856,100.00	52,805,826.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	71,188,460.00	70,151,003.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	5,569,070,520.00	5,316,277,132.52
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	5,554,070,520.00	5,311,370,932.52
132001	Орон нутгийн төсвөөс	5,554,070,520.00	5,311,370,932.52
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	15,000,000.00	4,906,200.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	15,000,000.00	4,906,200.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	58.00	57.00
620001	Удирдах ажилтан	11.00	10.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	35.00	35.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	12.00	12.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
1	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	-	1,378,410,795.50
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	-	1,378,410,795.50
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	-	1,132,430,232.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	-	28,574,603.00
210101	Үндсэн цалин	-	28,574,603.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	-	3,571,828.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	-	3,571,828.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	-	7,978,900.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	-	7,978,900.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	1,092,304,901.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	1,092,304,901.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	245,980,563.50
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	-	245,980,563.50

213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	-	238,000,563.50
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	7,980,000.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	-	1,378,410,795.50
I311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	1,378,410,795.50
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	58,877,475.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	291,710,314.50
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	326,682,431.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	-	701,140,575.00

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Сүхбаатар аймгийн Засаг даргын тамгын газар нь “Орон нутгийн онцлогт нийцсэн олон тулгуурт эдийн засгийг хөгжүүлж, цахимд суурилсан төрийн үйлчилгээг тэгш хүртээмжтэй хүргэнэ” зорилгын хүрээнд үйл ажиллагаа явуулдаг.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг Төсвийн тухай хуульд 4 удаа нэмэлт өөрчлөлт орсон боловч тус ангийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд нөлөөлөхөөргүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөгүй гэж үзлээ.

Дотоод аудит/аудиторын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Сүхбаатар аймгийн Засаг даргын тамгын газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Сүхбаатар аймгийн Засаг даргын тамгын газрын 2024 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2025 оны А/03 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 232.9 сая төгрөгөөр буюу 3.4 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	/мянган төгрөгөөр/		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	-	-	-
Авлага	129,857.6	118,119.0	(11,738.6)
Урьдчилгаа	-	-	-
Бараа материал	296,135.5	360,784.1	64,648.6
Бусад эргэлтийн хөрөнгө	-	-	-
Үндсэн хөрөнгө	6,270,473.7	5,984,578.6	(285,895.1)
Нийт хөрөнгө	6,696,466.8	6,463,481.7	(232,985.1)
Өр төлбөр	127,092.6	121,286.5	(5,806.1)
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	6,569,374.2	6,342,195.2	(227,179.0)
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	6,696,466.8	6,463,481.7	(232,985.1)

- **Авлагын данс** 118.1 сая төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 11.7 сая төгрөгөөр буурсан нь ногоон хотхоны голын талбайн тохижилтын ажлын 50.0 сая, улсын онцгой комиссоос малын сэг зэмийн устгалын ажлын үлдэгдэл санхүүжилт 41.0 сая, өвөлжилтийн бэлэн байдал хангах 15.0 сая, гэр чип багцын иргэдийн оролцооны мөнгө 4.6 сая, Баруун-Урт сумын 11 дүгээр цэцэрлэгийн дээврийн засварын ажлын барьцаа төлбөр 6.7 сая төгрөг болон нэмэлт санхүүжилтийн дансны төрийн санд төвлөрүүлснээс үүссэн байна.
- **Бараа материал** данс 360.8 сая төгрөг болж 64.6 сая төгрөгөөр өссөн нь орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар 52.5 сая төгрөгийн үржлийн бух худалдан авч данс бүртгэлд тусгасан нь нөлөөлсөн байна.
- **Үндсэн хөрөнгө дансны** үлдэгдэл 5,984.5 сая төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 232.9 сая төгрөгөөр буурсан байна. Энэ нь төсвийн хөрөнгөөр 306.5 сая, үнэ төлбөргүй 477.0 сая, нийт 783.5 сая төгрөгийн хөрөнгө нэмэгдэж, ИТХ-ийн шийдвэрийн дагуу 486.7 сая төгрөгийн хөрөнгийг хасаж, элэгдлийн зардлын нөлөөгөөр үндсэн хөрөнгийн дүн буурсан байна.
- **Өр төлбөр дансны** үлдэгдэл 121.3 сая төгрөг болж 5.8 сая төгрөгөөр буурсан нь нэмэлт санхүүжилтийн дансны төвлөрүүлсэн үлдэгдлийн өглөг, авлагаар тусгасан нь нөлөөлжээ.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2024 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг орон нутгийн төсвөөс 4,896.7 сая, үйл ажиллагааны орлогоос 5.0 сая, нийт зарлагыг 4,901.7 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 6 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 5,554.0 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 15.0 сая төгрөгийг үйл ажиллагааны орлогоос бүрдүүлэхээр байна. Батлагдсан төсвөөс 212.9 сая төгрөгийн санхүүжилт дутуу олгосон, туслах үйл ажиллагааны орлого 10.0 сая төгрөгөөр тасарсан байна.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 5,341.0 сая, үйл ажиллагааны орлогоос 4.9 сая төгрөгийн санхүүжилт олгож, орон нутгийн төсөвт 29.7 сая төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 5,316.2 сая төгрөг буюу 95 хувьтай зарцуулсан байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

№	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	/мянган төгрөгөөр/	
				Зөрүү	Биелэлт /хувь/
1	80101- Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	3,990,792.3	3,905,841.0	74,725.0	98.1
2	80111- Төрийн өмчийн байгууллагын тогтмол зардал	250,833.6	241,603.4	9,225.0	98.7
3	80714- Ахмад настнуудад үзүүлэх хөнгөлөлт	3,400.0	3,358.0	42.0	98.8
4	80802- Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшуулал, дэмжлэг	124,044.5	122,956.8	-	100
5	81102- Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	850,000.0	795,665.2	54,000.0	93.6
6	82801- Улсын их баяр наадам	350,000.0	246,852.7	90,000.0	74.3
		5,569,070.4	5,316,277.1	252,793.3	95

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т "нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна" гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант онд нэмэлт санхүүжилтийн дансанд төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив 58.9 сая, ЗГНХ, ЗДНХөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө 291.7 сая, дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө 326.7 сая, төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 701.1 сая төгрөг төвлөрч, нийт 1,378.4 сая төгрөгийн орлого бүрдсэн байна. Уг орлогоос цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшлын зардал 28.6 сая, ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл 3.6 сая, багаж, техник хэрэгсэл 8.0 сая, бараа үйлчилгээний бусад зардалд 1,092.3 сая, ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал 238.0 сая, Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал зардалд 7.9 сая төгрөгийг зарцуулжээ.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.3 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Тайлант хугацаанд төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлэхээр төлөвлөөгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д "Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана." гэж заасны дагуу Сүхбаатар аймгийн Засаг даргын тамгын газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах, нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Сүхбаатар аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Б.Мөнхбамбар гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер М.Нарантуяа, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Г.Даваа нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Сүхбаатар аймгийн Засаг даргын тамгын газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Сүхбаатар аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2025 оны 01 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 03/75 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг ДУНД гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2023 оны жилийн эцсийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 6,687.9 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 100.3 сая төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж, шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзлээ.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй Сүхбаатар аймгийн Засаг даргын тамгын газрын нь тус хуулийн 15 дугаар зүйлд заасан арга хэмжээг байгууллагын онцлолт тохируулан хэрэгжүүлж байна.

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2.1¹-т заасан зардал хэмнэсэн эсэхийг өмнөх оны гүйцэтгэлтэй харьцуулахад тээвэр шатахууны зардал 50.8 сая төгрөгөөр буурсан, байр ашиглалтай холбоотой 10.2 сая төгрөгөөр тус өссөн байна. Энэ нь Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2024 оны 636 тоот тогтоолоор үнэ тарифт өөрчлөлт оржээ.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

¹ байгууллагын цахилгаан, дулааны эрчим хүч, цэвэр усны хэрэглээг хэмнэх;

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим системд тайлант онд гарсан өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулахтай холбоотой гаргасан тушаал шийдвэр, орлого зарлагын мэдээллийг хуулийн хугацаанд бүрэн байршуулсан байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Тус байгууллагад санхүүгийн үйл ажиллагаанд завсрын аудит хийгээгүй.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх аудитаар тогтоосон 16.0 сая төгрөгийн төлбөрийн акт, зөрчил арилгуулах 1 албан шаардлага, 1 зөвлөмжийг бүрэн хэрэгжсэн байна.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Төлбөрийн акт	1	16,026.8	1	16,026.8	100
Албан шаардлага	1	-	1	-	100
Зөвлөмж	1	-	1	-	100
Нийт дүн	3	16,026.8	3	16,026.8	100

/мянган төгрөгөөр/

4.5 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал тодорхойлогдоогүй байна.

5 АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 33.6 сая төгрөгийн зөрчил илэрснээс, 33.6 сая төгрөгийн алдаа зөрчлийг арилгах 2 албан шаардлага өгсөн.

5.1 Албан шаардлага

Илрүүлэлт-1:

5.1.1 Ажлын байрны тодорхойлолт заасан чиг үүрэг гүйцэтгэсний төлөө төсөв захирагч, нягтлан бодогч нарт 7.6 сая төгрөгийн урамшуулал авсан нь Засгийн газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоолын 3 дугаар хавсралтад заасан гүйцэтгэлийн үнэлгээ, ажлын үр дүнг үнэлэн улирал бүр олгосон мөнгөн урамшуулалтай давхцсан нь давхар урамшуулал олгох эрсдэл үүсгэж, төсвийн хөрөнгийг үр ашиггүй зарцуулсан тул зөрчлийн давтан гаргахгүй байх албан шаардлага хүргүүлэв.

Илрүүлэлт-2:

5.1.2 Элсэлтийн ерөнхий шалгалтад өндөр амжилт үзүүлэн 800 оноо авсан сурагчид, бэлтгэсэн багш нарт нь олгосон 26.0 сая төгрөгийн шагнал урамшууллын зардлаас Хувь хүний орлогын албан татвар (ХХОАТ) суутгаагүй нь Татварын ерөнхий хууль болон холбогдох эрх зүйн актыг зөрчсөн байна. Дээрх зөрчил дутагдлыг давтан гаргахгүй байх албан шаардлага хүргүүлэв.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ**Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл**

/ сая төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаал тны тоо	Тоо	Дүн
ХХОАТ суутган тооцоогүй	1	26.0			1	26.0						
Урамшуулал давхардуулан олгосон	1	7.6			1	7.6						
Дүн	2	33.6	-	-	2	33.6	-	-	-	-	-	-